

Δημήτρης Βασιλείου

Η Κουβανική Επανάσταση αποτελεί υπόδειγμα οικονομικής και πολιτιστικής ανόδου υπανάπτυκτης χώρας

Την 1η Γενάρη του 1959 ο επαναστατικός λαϊκός στρατός της Κούβας μπήκε θριαμβευτικά στην Αβάνα, ανατρέποντας το δικτατορικό καθεστώς Μπατίστα και ανοίγοντας το δρόμο για το σοσιαλισμό. Περίπου δύο χρόνια μετά οι επαναστατικές δυνάμεις απέκρουσαν στον Κόλπο των Χοίρων την εισβολή 1.400 μισθοφόρων, που οργανώθηκε απ' την αμερικανική κυβέρνηση. Στις 16 Απρίλη της ίδιας χρονιάς ο ηγέτης της Κουβανικής Επανάστασης Φιντέλ Κάστρο ανακήρυξε το σοσιαλιστικό χαρακτήρα της επανάστασης.

Από τότε μέχρι σήμερα ο κουβανικός λαός αντιμετώπισε τεράστιες δυσκολίες, αλλά άντεξε. Απ' το 1961 άρχισε ο ασφυκτικός εμπορικός αποκλεισμός από τις ΗΠΑ, ενώ επιχειρήθηκαν πολυάριθμες επιθετικές ενέργειες κατά της Κούβας. Καίριο πλήγμα κατέφεραν στο λαό της Κούβας οι καπιταλιστικές παλινορθώσεις στην ΕΣΣΔ και τις χώρες του «υπαρκτού σοσιαλισμού» που ανάγκασαν το καθεστώς σε επώδυνη οικονομική αναπροσαρμογή.

Η εκπληκτική νίκη και αντοχή της Κουβανικής Επανάστασης αποτελεί μέγιστη πολιτική και ηθική αξία στην κινηματική ύφεση και παθητικοποίηση της εποχής του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Αποδεικνύει ότι ο ιμπεριαλισμός δεν είναι ανίκητος, ότι η επαναστατική ανατροπή στο κοινωνικό γίγνεσθαι δεν αποτελεί μυθοπλασία.

Η Κουβανική Επανάσταση αποτελεί υπόδειγμα οικονομικής και πολιτιστικής ανόδου υπανάπτυκτης χώρας προς όφελος του λαού, αλλά και πολύπλευρης διεθνιστικής βοήθειας σε κινήματα και λαούς. Κουβανοί επαναστάτες, στο δρόμο του Τσε Γκεβάρα, ενσάρκωσαν με αυτοθυσία την αρχή του προλεταριακού διεθνισμού. Και σήμερα ο κουβανικός λαός, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, προσφέρει πολύτιμη βοήθεια, ιδίως στους τομείς υγείας και παιδείας στη Λατινική Αμερική και άλλες περιοχές.

Στην Κούβα εθνικοποιήθηκαν συνολικά τα μέσα παραγωγής. Ωστόσο, η ηγεσία της επανάστασης κατανοούσε τη λενινιστική θέση, ότι η εθνικοποίηση είναι μόνον η πρώτη πράξη της κοινωνικοποίησης και την ανάγκη επομένως οι εργαζόμενοι, τόσο σε επίπεδο παραγωγικής μονάδας όσο και στο γενικό επίπεδο, να συμμετέχουν ουσιαστικά και όχι τυπικά στη λήψη των αποφάσεων.

Σημαντική ήταν η συμβολή των Κουβανών επαναστατών, και ιδίως του Γκεβάρα, στον περιορισμό των εμπορευματοχρηματικών σχέσεων στη σοσιαλιστική οικονομία και στην ανάγκη συνδυασμού των υλικών και ηθικών κινήτρων. Ο Γκεβάρα μάλιστα εξέφρασε την αντίθεσή του στις μεταρρυθμίσεις Κοσόγκιν (μέσα δεκαετίας '60) που προωθούσαν τις εμπορευματοχρηματικές σχέσεις στη σοσιαλιστική οικονομία. Αντίστοιχα βήματα έγιναν στην ουσιαστική συμμετοχή του λαού στη σοσιαλιστική εξουσία κυρίως με τις λαϊκές συνελεύσεις, που αρθρώνονταν με τις επαρχιακές συνελεύσεις και την εθνική συνέλευση λαϊκής εξουσίας (συνδυασμός άμεσης και έμμεσης δημοκρατίας).

Απ' τις κατακτήσεις αυτές σήμερα υπάρχει υπαναχώρηση στη βάση των τεράστιων πιέσεων που υφίσταται η Κούβα. Ενισχύονται τα στοιχεία της αγοράς, της αυτοαπασχόλησης, του κέρδους και αδυνατίζει ο κοινωνικός χαρακτήρας της οικονομίας. Αν και η κουβανική ηγεσία διαβεβαιώνει ότι δεν κινδυνεύει ο σοσιαλιστικός χαρακτήρας της οικονομίας, πρέπει να διδάσκεται απ' την αρνητική εμπειρία

του «υπαρκτού σοσιαλισμού».

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 10.1.2016